

GEBIEDSJAARPLAN CENTRUM 2025

INLEIDING

Groningen werkt gebiedsgericht. Dat betekent dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter, de kenmerken en de specifieke wensen van een gebied. Centrum is één van de zeven gebieden in de gemeente Groningen en heeft een eigen wijkwethouder en een gebiedsteam. Het gebiedsteam maakt samen met bewoners van wijkorganisaties en partners een analyse van het gebied. Deze analyse en de plannen van de gemeente leggen we naast elkaar en op basis daarvan maken we een uitvoeringsplan voor het gebied. Met deze gebiedsgerichte aanpak willen we het onderlinge vertrouwen versterken en aandacht hebben voor de diversiteit van de verschillende dorpen en wijken. In dit gebiedsplan leest u hoe de situatie in het gebied Centrum is en vertellen we over een aantal plannen waarin er in 2025 wordt gewerkt.

SLOOP PARKEERGARAGE CENTRUM HADDINGESTRAAT

De gemeente Groningen heeft de parkeergarage Centrum aan de Haddingestraat aangekocht. Hiermee wil de gemeente de auto verder terugdringen uit de historische binnenstad van Groningen om meer plek te maken voor andere functies zoals wonen en kwalitatieve openbare ruimte. Projectmanager Robert Oldengarm: "Het verdwijnen van de parkeergarage uit de binnenstad biedt een mooi kans om het gebied van de parkeergarage en de directe omgeving aan te pakken. We zijn al volop bezig met de voorbereidingen voor de tijdelijke invulling op de locatie van de parkeergarage". Tijdens Let's Gro zijn de eerste ideeën over de permanente invulling op deze plek gepresenteerd. Daarnaast wordt gewerkt aan een ontwerp voor de herinrichting van de Pelsterstraat en de Haddingestraat. De omgeving zal bij al deze ontwikkelingen nauw worden betrokken.

Tijdelijke inrichting locatie parkeergarage

Nadat de parkeergarage aan de gemeente is overgedragen, wordt deze afgesloten en zo spoedig mogelijk gesloopt. Hoewel er overlast van de sloopwerkzaamheden in de directe omgeving zal zijn, proberen we dit zoveel mogelijk te beperken. Na de sloop duurt het nog circa 3 tot 5 jaar voordat met de nieuwbouw wordt gestart. Tot die tijd wordt het gebied tijdelijk ingericht, waarbij in ieder geval een deel wordt ingericht als fietsenstalling. De omgeving is gevraagd om ideeën aan te dragen voor de verdere tijdelijke invulling met als doel het gebied te activeren en daarmee levendig te maken.

Huidige parkeergarage Centrum

FEITEN & CIJFERS

BEVOLKING

Aantal inwoners	24.936
Huishoudens	19.921
Jeugd: t/m 17 jaar	3%
Jongeren: 18 t/m 26 jaar	55%
Volwassenen: 27 t/m 64 jaar	33%
Senioren: 65+	9%

HUIZEN

Aantal woningen	13.592
Corporatiewoningen (%)	25%
Huurwoningen vrije markt (%)	61%
Koopwoningen (%)	14%
Laag energielabel (% E, F, G)	15%

OPENBARE RUIMTE (%)

Tevreden over onderhoud groen	69%
Tevreden over schoonhouden omgeving	57%

SOCIAAL (%)

Voelt zich medeverantwoordelijk voor buurt	80%
Heeft prettige omgang met buurtgenoten	49%
Heeft voldoende sociale contacten	91%

VEILIGHEID (%)

Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	31%
---	-----

INKOMEN (%)

Minimahuishoudens	18%
Inwoners met moeite met rondkomen	23%

VERTROUWEN IN OVERHEID (%)

Veel vertrouwen in gemeentebestuur	38%
Weinig vertrouwen in gemeentebestuur	15%

WIJKEN EN BUURTEN

Binnenstad, Binnenstad-Oost, A-Kwartier, Binnenstad-West, Hortusbuurt, Ebbingekwartier, Universitair Medisch Centrum Groningen, Hoofdstation en omgeving.

CONTACTGEGEVENS

Gebiedsmanager:
ron.torenbosch@groningen.nl
Gebiedssecretaris:
saskia.meijeringh@groningen.nl

Op de hoogte blijven van wat er speelt in gebied Centrum? Abonneer je op de nieuwsbrief:

[gemeente.groningen.nl/
nieuwsbrieven-en-social-media](http://gemeente.groningen.nl/nieuwsbrieven-en-social-media)

ANALYSE EN OPGAVE GEBIED CENTRUM

Het Centrum van Groningen bestaat uit verschillende buurten, zoals de oude binnenstad, Hortusbuurt, Ebbingekwartier en Binnenstad-Oost. Deze buurten krijgen steeds meer een binnenstedelijk karakter met extra winkels, horeca en evenementen. Ook gebieden rondom het UMCG en het Stationsgebied behoren tot het Centrum en zijn volop in ontwikkeling. Vanwege een groeiend aantal bewoners, bezoekers en reizigers neemt de druk op het centrum toe. Dit leidt tot meer parkeerproblemen, veel fietsverkeer, belemmering van toegankelijkheid, overlast, onveiligheid en verminderd sociaal contact tussen bewoners. Om de Binnenstad aantrekkelijk, veilig, toegankelijk en bereikbaar te houden, werken we al jaren succesvol aan het uitvoeringsprogramma 'Ruimte voor Jou'. Dit zijn zo'n 50 projecten gericht op het verbeteren van de openbare ruimte en de positie van voetgangers, met de oplevering van de Grote Markt in 2024 als voorlopig hoogtepunt. In het uitvoeringsprogramma gaan mobiliteitsveranderingen hand in hand met vergroening om klimaatverandering tegen te gaan en de leefbaarheid te verbeteren. In de meeste buurten van het Centrum hebben bewoners weinig onderling contact, vooral door een overwicht aan studenten en een gebrek aan diverse woningtypen. Er is ook een groeiende groep ouderen die meer aandacht nodig heeft. Het gevoel van veiligheid is laag, met veel overlast en drugsmisbruik, vooral rondom het Hoofdstation en de Vismarkt. Prioriteiten liggen bij het verminderen van overlast en het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in het hele Centrum, inclusief specifieke aandacht voor uitgaansgebieden en seizoensgebonden overlast (Noorderplantsoen en het Stadsstrand). Meer is te vinden in de gebiedsagenda Centrum 2024-2027

HERINRICHTING WESTERHAVEN

Nieuwe Fietsenstalling Westerhaven

In het pand van het voormalig stripmuseum aan de Westerhaven wil de gemeente Groningen een fietsenstalling realiseren voor ruim 1.000 fietsen. De fietsenstalling is bedoeld voor het winkelgebied Westerhaven en de directe omgeving hiervan. Fietsen mogen dan niet meer in de openbare ruimte in dit gebied worden geparkeerd. Hierdoor ontstaat ruimte voor een herinrichting openbare ruimte en meer plek te bieden aan voetgangers, verblijf en groen. Het pand wordt omgebouwd tot een hoogwaardige fietsenstalling. De ingang komt aan de drukke fietsroutes vanaf de Paterswoldseweg en de Aweg/Hoendiep. Projectleider Robert Oldegarm benadrukt de noodzaak van een fietsenstalling op deze plek: "Door de bouw van ruim 10.000 woningen aan de westkant van de stad op onder andere de Suikerzijde, de Reitdiepzone en de uitbreiding van de Held III verwachten we aan deze kant van de stad veel extra fietsers richting de binnenstad. De ingang willen we daarom ook aan deze fietsroutes leggen".

Het bijzondere van de nieuwe fietsenstalling is, dat deze op de eerste verdieping ligt. Om deze goed gebruiksvriendelijk en toegankelijk te maken wordt een tapis roulant aangebracht. Dit is een lopende band die de bezoekers met de fiets naar boven en beneden brengt. Een dergelijke band is ook te vinden in de fietsenstalling bij het Forum. Met een nieuwe voetgangers in- en uitgang aan de Westerkade staan de bezoekers na het stallen van de fiets meteen midden in het winkelgebied.

Vergroening Westerhaven

De eerste stap in het vergroenen van de Westerhaven is al eerder gezet. In de oksel van het winkelgebied is een grote boom geplant, met daaromheen een groot stadsmeubel om op te zitten. Er wordt nu gewerkt aan de volgende stap in de herinrichting. Hierin zijn drie thema's van belang, namelijk vergroenen, verhogen van de verblijfskwaliteit en het toevoegen van spelelementen. Projectleider Erwin Kloen ziet volop kansen om de Westerhaven te verbeteren. "Het gebied is op dit moment nog hard, stenig en weinig klimaatadaptief. Het wordt nu veel gebruikt als verkeersruimte en er zijn te weinig speelvoorzieningen voor kinderen in de omgeving".

De Westerhaven is nu ruim opgezet, maar de openbare ruimte ziet er rommelig uit. Er staan vaak veel fietsen geparkeerd. Het streven is om rondom de bestaande bomen op beide ingangen van de Westerkade (bij de Aweg en de Sluiskade) groen toe te voegen in de vorm van wiggen. Dit zorgt ervoor dat verkeersstromen meer worden gescheiden en dat het gebied minder uitnodigt om gebruikt te worden als doorgaande route. In de groene wiggen worden speelaanleidingen geplaatst, zodat er een avontuurlijke route ontstaat voor kinderen. Er zijn ideeën om op de plek van de heidetuin een zogenaamde samenspeelplek te realiseren. Dat is een plek waar kinderen met en zonder handicap samen kunnen spelen. Deze plek is daarvoor nu al geschikt, vanwege de aanwezigheid van een omheining, voldoende schaduw en verharde paden. De eerste plannen zijn al besproken met de bedrijfsvereniging. Begin 2025 willen we de participatie met de bewoners en ondernemers in het gebied opstarten. Als alles volgend planning verloopt, dan kan medio 2025 met de werkzaamheden worden begonnen.

Boom met zitgelegenheid Westerhaven. Foto Erwin Kloen

PROJECTENLIJST CENTRUM

- Uitvoering van projecten van het uitvoeringsprogramma 'Ruimte voor jou' waaronder: Oosterstraat, Gelkingestraat en Kwinkenplein.
- Vergroening Westershaven en het realiseren van een fietsenstalling.
- Project Gele Loper (Hoofdstation-Vismarkt), door placemaking, sloop Haddingestraatgarage en realiseren van tijdelijke invulling
- Samen met bewoners, ondernemers en organisaties vergroenen van het gebied: Plein St. Michaelschool, parkeergarage Bleekveld en Damsterplein.
- Veiligheid Stadsstrand/Noorderplantsoen

AANPAK GELE LOPER

Uit de gebiedsanalyse blijkt dat in het Centrum het gevoel van veiligheid het laagst is in de hele gemeente. Er is sprake van allerlei soorten overlast. We zien in brede zin een toename van personen met onbegrepen gedrag, met overlast, bedreiging en intimidatie als gevolg. Ook wordt er relatief veel harddrugs gebruikt in het centrum van Groningen. Hierdoor wordt ondermijning steeds zichtbaarder en is er meer aan drugs gerelateerde overlast.

De problemen concentreren zich met name in het gebied dat we de "Gele Loper" noemen. Dit is het gebied tussen het hoofdstation en de Vismarkt. Dagelijks vinden vele bezoekers lopend en fietsend langs deze as hun weg vanaf het hoofdstation naar het centrum van Groningen. Daarnaast zijn er veel bewoners en ondernemers in het gebied. Dit maakt het een veelzijdig gebied. In de afgelopen jaren neemt het aantal meldingen van overlast in het gebied toe, net als het gevoel van onveiligheid. Er is een toename van drugsoverlast en drugscriminaliteit, van bedreiging en intimidatie van bewoners en ondernemers, overlast door een groeiende groep personen met onbegrepen gedrag en overlast gevende kroegen en coffeeshops. Er speelt daarnaast ook problematiek op het gebied van verkeersonveiligheid, vastgoed (ondermijning), aanwezigheid van raamprostitutie in Nieuwstad en verloedering van plekken.

Adviseur openbare orde en veiligheid Gert Wobbes: "De situatie rondom het gebied Gele Loper is ingewikkeld. Er is sprake van meerdere complexe factoren die bijdragen aan de problemen in het gebied. Om dit te doorbreken moeten we de veiligheid en leefbaarheid in het gebied verbeteren. We willen de overlast en meldingen terug brengen tot een beheersbaar niveau". Daarvoor is een brede en integrale aanpak nodig die zich richt op zowel het fysieke, economische, sociale als het veiligheidsdomein. De komende jaren zetten we in op deze integrale aanpak door middel van preventie en ook repressie. Dit doet de gemeente Groningen samen met onze samenwerkingspartners en ketenpartners, zoals de politie, WIJ-Groningen en zorg- en welzijnsinstellingen.

EERST SAMEN BUURTEN

In contact met elkaar positief gezond ouder worden in het centrum van Groningen, dat is het belangrijkste doel van het project 'Eerst Samen Buurten'. Het project is een gezamenlijk initiatief van Buurtzorg, het WIJ-team en Humanitas. Alisa Voogd is als wijkverpleegkundige bij Buurtzorg Groningen Centrum betrokken bij het project. Zij legt uit waarom dit project belangrijk is. "We komen meestal pas met mensen in contact wanneer er al heel veel speelt. Dat is eigenlijk te laat. We willen liever voorkomen dat er problemen ontstaan. Daarom zetten we veel meer in op preventie, op contact met de buurt. En dus ook met ouderen die nu nog niet bij ons in beeld zijn".

Net als in alle andere buurten zal het aantal 65+ ouderen ook in het Centrum gaan toenemen. Daarnaast blijven ouderen steeds langer thuis wonen. Om dit goed en gezond te kunnen doen, zijn een aantal factoren voor ouderen van belang: vitaal willen zijn, ertoe doen en zorg- en ondersteuning. Om echt goed te weten wat nodig is, moet er niet over ouderen, maar mét ouderen worden gepraat. Alisa licht dit toe: "De ouderen staan in 'Eerst Samen Buurten' zelf aan het roer. Zij geven zelf aan waar ze behoefte aan hebben om positief gezond ouder te worden. Soms is het bijvoorbeeld voor ouderen niet bekend waar ze moeten zijn voor informatie of hulp. Sociaal contact is belangrijk om niet te vereenzamen". In het gebied binnen de Diepenring ontbreekt het aan een laagdrempelige ontmoetingsplek waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten. Er wordt op dit moment druk gezocht naar zo'n plek. Het project is in 2024 gestart en loopt in ieder geval nog in 2025 door. Alisa hoopt dat de aanpak van Eerst Samen Buurten een vervolg zal krijgen. Want voorkomen is nog altijd beter (en leuker) dan genezen.

VERGROENING DAMSTERPLEIN

Het huidige Damsterplein is erg verhard en er is weinig groen. Dit komt omdat het plein is ingericht als evenementenplein. Hiervoor is veel open ruimte nodig. In de afgelopen jaren zijn er nauwelijks evenementen op het plein geweest. Door de huidige inrichting wordt het in de zomer erg warm op het plein. Ook is er sprake van wateroverlast wanneer het in een korte tijd erg hard regent. Daarom wil de gemeente het plein gaan vergroenen. Onder het plein en de weg aan de noordzijde zit de parkeergarage. Er is dus weinig ruimte voor grote bomen het het opvangen van water. Hierdoor is het een lastige opgave om het plein te vergroenen. De Europese Commissie draagt meer dan 1 miljoen euro bij aan het project vanuit het LIFE programma. In het Engels heet het project daarom LIFE COOL SQUARE. Het LIFE programma ondersteunt onder andere projecten die steden klimaatbestendiger maken.

Samen met een klankbordgroep, bestaande uit een aantal bewoners en ondernemers uit de omgeving van het plein, is een plan gemaakt om het plein te transformeren naar een aantrekkelijk, koel en groen plein. Hierin is rekening gehouden met de historie van het gebied. Op de plek waar vroeger het Damsterdiep lag, wordt een groot en verhoogd plantvak gemaakt waarin bomen, planten en gras kan groeien. Op het plantvak en langs de randen kun je zitten. Vanuit de klankbordgroep kwam het idee om iets te doen met sluisdeuren die hier gevonden zijn. Dit idee wordt verwerkt in een bijzonder zitelement op het plein. Ook wordt de voetgangserstoeegang van de parkeergarage vergroend. Op het plein blijft voldoende plek om kleinschalige evenementen te organiseren. Tenslotte wordt gekeken hoe de verkeersveiligheid kan worden verbeterd.

De gemeenteraad wordt in het voorjaar van 2025 om een uitvoeringskrediet gevraagd. De werkzaamheden op het plein zullen dan in de tweede helft van 2025 starten. Als alles volgens planning verloopt, dan is het plein rond de zomer van 2026 klaar voor gebruik.

Impressie zitelement in de vorm van sluisdeuren

DE ST. MICHAËLSCHOOL WORDT STEEDS GROENER

Het is een gezellige drukte in de St. Michaëlschool aan de Butjesstraat midden in het centrum van de stad. Wethouder Mirjam Wijnja heeft hier afgesproken met directeur Arianne Wijninga om te praten over de vergroening van het schoolplein. Mirjam vraagt van wie het idee kwam om de omgeving van de school te vergroenen. Arianne vertelt dat van verschillende kanten het verzoek kwam om meer groen rond de school aan te brengen. Het is nu erg versteend. Dit bleek wel een zoektocht. De speelruimte voor de meer dan 200 leerlingen is beperkt en er moet ook ruimte overblijven voor bijvoorbeeld de jaarlijkse eindejaarsmusical en andere activiteiten. De school kon geen gebruik maken van de gemeentelijke subsidie voor het vergroenen van schoolpleinen, omdat hiervoor minimaal 25% van het schoolplein moet worden vergroend. Daarom is gebruik gemaakt van een budget voor Operatie Steenbreek en ook het gebiedsteam draagt financieel bij aan de vergroening.

Langs het plein is inmiddels een geveltuin aangelegd met grotendeels inheemse planten. En er zijn twee verrijdbare plantenbakken in de kleuren van de school gemaakt. Arianne wijst naar de twee grote bomen op het plein. "Deze zorgen ervoor dat het in de zomer minder warm wordt in de lokalen. En in het voorjaar worden er vaak nestjes in de bomen gebouwd. Dit is natuurlijk erg leuk voor de leerlingen om te volgen". Ook de voorkant van de school zal er flink groener uit komen te zien. Hiervoor is samen met de gemeente een plan gemaakt. Rondom de fietsenstallingen wordt planten gepoot, waardoor de fietsen ook meer uit het zicht worden gehaald. De ruimte rondom de afvalcontainers wordt ook meegenomen in de vergroening. Mirjam: "De verwachting is dat mensen minder afval rond de containers achter laten wanneer er planten omheen zijn gezet. En het oogt ook een stuk vriendelijker".

Arianne geeft aan dat het wat haar betreft niet blijft bij alleen de vergroening op het terrein van de school. "We willen hier graag een leefgebied van maken. We kijken daarom samen met de gemeente hoe we de straat mee kunnen nemen in de plannen. Het zou fantastisch zijn wanneer de leerlingen ook veilig op de straat kunnen spelen". Er is overleg met Nijestee over het realiseren van groen tegen de gevels van de woningen tegenover de school. Mirjam benadrukt het belang van geveltuintjes in de stad. "Ze zijn vaak maar klein, maar geveltuinen hebben een belangrijke functie in het vergroten van de biodiversiteit in de stad. Door de verschillende beplanting, bieden ze voedsel en plek voor veel verschillende soorten vogels, vlinders en insecten. Ze zijn een bron van leven en de straten fleuren er ook nog eens van op". Daar kan Arianne het alleen maar mee eens zijn: "Je wordt er zeker vrolijk van".

Gevelgroen St. Michaëlschool. Foto Hedwig de Boer

Ontwerp vergroening voorzijde school

Groen op het schoolplein St. Michaëlschool. Foto Hedwig de Boer